

Kvalitný verejný priestor a územný rozvoj

„Určitá nesúrodosť mesta, unikátna morfológia i extenzívne plochy pre ďalší rozvoj a nové priestranstvá dávajú mestu veľké možnosti i zodpovednosť ako s nimi naložiť.“ Citácia zo spracovaného [Manuálu verejných priestranstiev](#) Mesta Nitra.

Dobré mesto musí byť zelené a udržateľné, s kvalitnými a živými verejnými priestormi a dostupným bývaním. Poďme v tom pokračovať!

Zodpovedný a odvážny prístup k rozvoju mesta s ekologickými a kvalitnými riešeniami v spolupráci s odborníkmi a architektmi je cestou, ktorou sme sa pred 4 rokmi vydali. Do územných plánov zón a štúdií sme zakomponovali vyššie štandardy pre zeleň, územný plán pripravujeme spolu s verejnosťou, mestské investície riešime v spolupráci s architektmi a výberom najlepších riešení vďaka súťažiam návrhov a pripravujeme strategické dokumenty aby aj údržba a rozvoj verejných priestranstiev napreďovali po kvalitatívnej stránke.

Pokračovanie v budovaní zeleného a udržateľného mesta spolu so zvyšovaním kvality verejných priestranstiev a dopĺňaním stromov aj v miestach, kde to doteraz nebolo možné, spolu s plánom v každej mestskej časti začať tvoriť reprezentatívny a živý verejný priestor pre stretávanie všetkých generácií je našou víziou mesta nielen v najbližších rokoch.

Zelené a udržateľné mesto

V investíciách mesta a územných plánoch budeme zapájať zelené a ekologické riešenia s cieľom zlepšovania nielen estetickej kvality prostredia ale aj zvyšovania jeho ekologickej stability z dlhodobého hľadiska - stromové aleje, zadržiavanie dažďovej vody v meste, pokračovanie v obnove parkov a oživovania nábrežia, zelené strechy, motivácia developerov stavať v opustených areáloch brownfields namiesto rozrastania do krajiny.

2022-2030 plánujeme:

Výsadba nových stromových alejí - každoročne vyčleniť časť prostriedkov na nové aleje pozdĺž ulíc a obnovu jestvujúcich + mapa a evidencia stromoradií

Starý park - komplexná obnova na moderný a funkčný mestský park 21. storočia - zvieracia obora, obnova historickej promenády, moderné tematické detské ihriská

Park Kasárne - komplexná obnova a sprístupnenie priestoru - ďalší park pre Zobor a Chrenovú

Hradný kopec - komplexná obnova kopca od parku - nové cestičky, mostíky, vyhliadky, osvetlenie.

Revitalizácia nábrežia rieky - zelený koridor prechádzajúci mestom so športovými a rekreačnými funkciami

Dažďové záhrady - zlepšenie klímy, odľahčenie kanalizácie a zníženie nákladov na odvod dažďovej vody (pilotne z mestských objektov - Nájomné byty Tehelná a Tokajská)

Solárne systémy a systémy nízkoenergetických budov - zníženie nákladov na energie ako súčasť rekonštrukcií mestských objektov a objektov pre šport a školy

Mestská údržba zelene - posilniť interné kapacity pre údržbu a kosbu zelene vrátane zriadenia správcov parkov ako samostatného organizačného celku

2018-2022 sa spravilo:

Nový park - obnova parku určeného pre oddych s výmenou osvetlení, ihrísk, posedení

Brezový háj - obnova parku s doplnením mobiliáru a výsadbou stoviek nových stromov

Borina - obnova s doplnením výsadiieb, priestoru pre cvičenie a javisko

Doplnenie stromov a alejí - realizované (Novozámocká, Župné námestie, parčík pri DAB, pešia zóna, ...)

Nové stromoradia - sú súčasťou spracovaných projektov na obnovu ulíc Radlinského, OD Prior, Mostná

Starý park, Hradný kopec - získané financovanie a povolenia

Park Kasárne - čiastočné ošetrovanie zelene a sprístupnenie

Vyššie požiadavky na zeleň - boli zapracované v územných plánoch zón - Šindolka I., Mlynárce I., Centrálna mestská zóna

Lokálne centrá - priestor na ktorý sme hrdí

Sme presvedčení, že každá mestská časť si zaslúži kvalitný verejný priestor pre stretávanie a živosť lokality bez potreby vycestovať preč. Priestor, ktorý bude tvoriť identitu štvrte, so službami, peši dostupný a na ktorý budete môcť byť hrdí.

Neoddeliteľnou súčasťou návrhu je aj oživovanie verejných priestorov - usporiadaním pre podujatia a koncerty, prípravou inžinierskych sietí, vytvorením komfortného sedenia a tieňa.

V spolupráci s odborníkmi pracujeme na viacerých z nich a ďalšie plánujeme rozbehnúť.

Najlepšie riešenia budeme hľadať primárne formou architektonických súťaží návrhov v spolupráci verejnosti a odborníkov, budeme zapracovávať zelené a udržateľné riešenia, vodné prvky, priestory pre deti aj seniorov.

Pri navrhovaní budeme nasledovať princípy kvalitného a udržateľného mesta stanovené v spracovanom Manuále verejných priestranstiev a princípy kvality verejných priestranstiev ako ich popisuje napríklad urbanista Jan Gehl (Mestá pre ľudí; Život medzi budovami)

„Miesta našich priestranstiev, kde sa cítime dobre. Miesta, ktoré sú niekedy väčšie, niekedy menšie, niekedy viac pod korunami stromov, niekedy menej. Niekde sa zastavíme na chvíľu na trhu, inde zas na tráve s priateľmi či rodinou strávime celé poobedie. Všetky tieto plochy však majú jedno spoločné, možnosť pobývania.“ Citácia z Manuálu verejných priestranstiev.

2022-2030 plánujeme:

Sandokan - komplexná revitalizácia verejného priestoru a objektu Sandokan s cieľom kultivovaného a každodenného užívania všetkými generáciami s doplnením stromov, hracích a vodných prvkov.

Radlinského (realizácia) - komplexná obnova pešej zóny s dlažbou, novou stromovou alejou a zelenou oázou prepájajúcou Kino Palace a Mestský kúpeľ

Mostná (realizácia) - obnova časti ulice od Kmeťkovej po Ferenitku s dlažbou a novou stromovou alejou

CVČ Domino (realizácia) - komplexná prestavba na multifunkčný športovo-kultúrny priestor pre CVČ Domino aj verejnosť s doplnením stromoradií a manažmentu dažďovej vody

Lipa (PD+realizácia) - obnova objektu na multifunkčný priestor stretávania všetkých generácií a pre kultúrne podujatia Chrenovej

Diely (PD+realizácia) - vytvorenie centrálného zeleného priestoru Dielov s možnosťami kultúrnych podujatí

Kyne - v spolupráci s investorom a z poplatku za rozvoj zrealizujeme námestíčko, ktoré bude slúžiť verejnosti vrátane zázemia a služieb

Oživovanie pešej zóny - pokračovanie v dopĺňaní tienenia, zelených a vodných prvkov a zapojenia Kina Palace do života pešej zóny.

Pešia až k Mlynom + Farská ulica - Architektonická súťaž, dokumentácia a realizácia mestského priestoru so stromami, vodnými prvkami, preferenciou chodcov a živými prevádzkami s vyústením cez Farskú ulicu, ktorá si zaslúži dlažbu, širšie chodníky a terasy prevádzok až na Župné námestie.

Župné námestie - zámer vytvorenie dôstojného a živého prepolia Hradného areálu smerom od Dolného mesta s preferenciou chodcov, doplnením stromov a priestorov na posedenie.

Priestor Podzámska-Mostná - priestor s dosiaľ nevyužitým potenciálom si zaslúži reorganizáciu v prospech chodcov, doplnenie kvalitných povrchov a zelene.

Zelená prestavba námestia - v spolupráci s NSK opätovne otvoriť diskusiu o premene priestoru pred DAB

2018-2022 sa spravilo

Radlinského - projekt na komplexnú obnovu pešej zóny s dlažbou, novou stromovou alejou a zelenou oázou prepájajúcou Kino Palace a Mestský kúpeľ

Mostná - projekt na obnovu časti ulice od Kmeťkovej po Ferenitku s dlažbou a novou stromovou alejou

CVČ Domino - projekt na komplexnú prestavbu na multifunkčný športovo-kultúrny priestor pre CVČ Domino aj verejnosť s doplnením stromoradií a manažmentu dažďovej vody

Lipa - štúdia na obnovu objektu na multifunkčný priestor stretávania všetkých generácií a pre kultúrne podujatia Chrenovej

Diely - architektonická súťaž a štúdia na vytvorenie centrálného zeleného priestoru Dielov s možnosťami kultúrnych podujatí.

Kyne - v spolupráci s investorom sa v projekte podarilo vyčleniť priestor pre námestíčko, ktoré bude výhľadovo slúžiť verejnosti vrátane zázemia a služieb

Oživovanie pešej zóny - doplnenie tieniacich a sedacích modulov z verejnej participácie, dopĺňanie vzrastlej aj mobilnej zelene, oprava dlažby, pódium pri Starej radnici, sprístupnenie parčíku pri DAB

Pešia až k Mlynom - realizácia dopravných prieskumov Štefánikova ako nevyhnutný podklad pre ďalší postup

Parklet - moderná intervencia na dočasné oživenie priestoru a doplnenie zelene

Kvalitný verejný priestor a kvalita riešení

Kvalitu prípravy komplexných riešení v spolupráci s odborníkmi a používanie materiálov a prvkov s dôrazom na finálny výsledok považujeme za kľúčové aby bol verejný priestor živý, zelený, bezpečný a udržateľný. S preferenciou chodcov, cyklistov a seniorov.

Zapájanie architektov, krajinárov a arboristov v spolupráci s odborne obsadenými zložkami úradu je nevyhnutnosťou pre vznik komplexných a kvalitných riešení a ich preferenciu pred čiastkovými riešeniami bez pridanej hodnoty. V prípade strategických investícií je zas vhodné postupovať formou súťaží návrhov, ktoré prinášajú rôzne pohľady na problematiku a hľadajú to najvhodnejšie riešenie - napr. úspešná súťaž návrhov na Kino Palace.

Vďaka spracovanému Manuálu verejných priestorov a technickým listom a ich zavedeniu do praxe a smerníc Mesta budeme aj pri rutinných opravách dbať na vyššiu kvalitu prevedenia - materiálového, estetického aj funkčného podľa jasne stanovených pravidiel..

Pri navrhovaní budeme nasledovať princípy kvalitného a udržateľného mesta stanovené v spracovanom Manuále verejných priestranstiev a princípy kvality verejných priestranstiev ako ich popisuje napríklad urbanista Jan Gehl (Mestá pre ľudí; Život medzi budovami).

2022-2030 plánujeme

Manuál verejných priestranstiev - zavedenie do praxe formou interných smerníc s cieľom zvyšovať kvalitu verejných priestorov - kvalitu návrhu, povrchov, funkčnosti, dopĺňania zelene

Referent pre verejný priestor - každá investičná akcia Mesta musí prejsť v procese prípravy a realizácie kontrolou pracovníka ÚHA pre verejný priestor, ktorý bude systematicky dohliadať na zapájanie všetkých zložiek - dopĺňanie zelene, bezpečná mobilita, kvalita riešenia a použitých materiálov v zmysle Manuálu verejných priestorov.

Realizácia Špitálska - komplexná obnova ulice s komfortne širokým chodníkom z dlažby, novou stromovou alejou a kultivovaným predprestom pre vstupom do Nemocnice.

Realizácia Hollého - komplexná obnova ulice vrátane chodníkov z dlažby, doplnením stromov, bezpečnými priechodmi a preferenciou udržateľnej hromadnej dopravy.

Realizácia Radlinského - komplexná obnova časti pešej zóny s dlažbou, novou stromovou alejou a zelenou oázou prepájajúcou Kino Palace a Mestský kúpeľ

Realizácia Mostná - obnova časti ulice od Kmeťkovej po Ferenitku s dlažbou a novou stromovou alejou

Realizácia CVČ Domino - komplexná prestavba na multifunkčný športovo-kultúrny priestor pre CVČ Domino aj verejnosť s doplnením stromoradií a manažmentu dažďovej vody

Stará radnica - spracovanie projektu a obnova historického objektu Starej Radnice s doplnením živého nádvorja

Záhrady pre bytovky - "adoptovanie" si priestorov pri bytových domoch obyvateľmi - plochy pri bytových domoch môžu slúžiť ako komunitné záhrady alebo priestory pre stretávanie obyvateľov

Nitrianska dlažba - zamestnanie interného tímu dlaždičov, ktorých budú prinášať vyšší štandard do verejného priestoru v zmysle Manuálu verejných priestorov

Mestské fontány - obnova série mestských fontán

2018-2022 sa spravilo

Technické listy - Podklad určujúci bežne používané technické detaily s cieľom zvýšenia kvality a kontroly

Manuál verejných priestorov - Odborný materiál dávajúci verejným priestranstvám pravidlá pre ich vyššiu kvalitu a funkčnú náplň

Zmluva s architektmi na zadania malého rozsahu - s cieľom dodať odborný pohľad a priniesť kvalitné riešenie aj na zdanlivo malé obnovy priestorov, zákutí a častí ulíc

Architektonické súťaže - Overený nástroj na hľadanie najvhodnejšieho riešenia pre dané zadania (Kino Palace, Diely)

Špitálska - spracovanie projektu na komplexnú obnovu ulice s komfortne širokým chodníkom z dlažby, novou stromovou alejou a kultivovaným predprestorom pred vstupom do Nemocnice.

Hollého - spracovanie projektu na komplexnú obnovu ulice vrátane chodníkov z dlažby, doplnením stromov, bezpečnými priechodmi a preferenciou udržateľnej hromadnej dopravy.

Radlinského - spracovanie projektu na komplexnú obnovu časti pešej zóny s dlažbou, novou stromovou alejou a zelenou oázou prepájajúcou Kino Palace a Mestský kúpeľ

Územný plán tvorený spolu s verejnosťou

Nový územný plán - Územný plán je základným dokumentom Mesta kde, čo a ako stavať. Práve preto sme sa rozhodli proces jeho prípravy začať v spolupráci s verejnosťou. Najvhodnejšie riešenie budeme hľadať spoločne, cestou časovo náročnejšou avšak s verejnosťou a odborníkmi. Absolvovali sme niekoľko stretnutí, ankiet a prieskumov, ktoré sú nevyhnutným podkladom pre Víziu mesta a Nový územný plán.

V Novom územnom pláne vidíme výzvy zapracovania udržateľného rozvoja mesta s rozvojom bývania bez potreby ďalšieho rozťahovania do krajiny spolu so stanovením maximálne vhodnej hustoty, ktorá bude príjemná, s dostatkom zelene, vyzdvihne hodnoty univerzitného a historického mesta a zároveň splní očakávania na dostupnú sieť hromadnej dopravy a služieb pre obyvateľov. Budúcnosť mesta musí byť s dôrazom na ekologickosť a udržateľnosť.

Územné plány zón - Pre špecifické lokality s aktívnym developementom budeme naďalej presadzovať spracovanie územných plánov zón, ktoré bližšie zaregulujú parametre lokality a zamedzia nekontrolovateľnému rastu a konfliktu developer-obyvatelia.

V rámci územných plánov a územných plánov zón je podstatné prísne regulovať podiely zelene ako aj možnosti zelených striech a zadržiavania dažďovej vody, parametre ulíc so stromoradiami, premiešanost funkcií bývania a služieb pre ich lepšiu dostupnosť a tvorbu námestí či parkov.

2022-2030 plánujeme

Územný plán zóny Braneckého - príprava na prestavbu nevládneho priestoru s

potenciálom spojiť mestskou štruktúrou Klokočinu a Staré Mesto a zapracovať mimoúrovňové prepojenie Klokočiny podzjazdom pod železnicou.

Územný plán zóny Cabajská - príprava na transformáciu územia brownfields na mestskú štruktúru bývania, vybavenosti a výroby.

Územný plán zóny Šindolka II. - spracovanie dokumentu s dôrazom na zeleň a mix funkcií, rozbehnutie výstavby novej štvrte Párovské Lúky.

2018-2022 sa spravilo

Územný plán Centrálnej mestskej zóny - zvýšené podiely zelene a ochrana zelene

ÚPZ Šindolka I. - zvýšené podiely zelene a ochrana zelene, pešie prepjenia v rámci zástavby rodinných domov

ÚPZ Mlynárce I. Párovské lúky - zvýšené podiely zelene a ochrana zelene, mix funkcií bývania a vybavenosti, povinnosť architektonických súťaží pre dominantné objekty, zelený park s vodozádržnou funkciou, rozbehnutie výstavby novej štvrte Párovské Lúky

ÚPZ Šindolka II. - v príprave s dôrazom na zeleň a mix funkcií, rozbehnutie výstavby novej štvrte Párovské Lúky.

Nový územný plán mesta Nitra - realizovaná prípravná fáza stretnutí s obyvateľmi a odborníkmi, prieskumy a ankety, ktoré budú podkladom pre zadanie

Mesto ako developer

Mesto dlhodobo vlastní množstvo nehnuteľností bez ich aktívneho rozvíjania. Chceme, aby ho Mesto začalo zhodnocovať. Budeme presadzovať zriadenie pozície mestského developera ako mestskej firmy, ktorá bude mať za úlohu pre tento majetok nachádzať komerčne výhodné využitie a rozvíjať ho v prospech obyvateľov mesta - kvalitnejšími a estetickjšími objektami a tvorbou zisku alebo prípravou na prípadný odpredaj tak, akoby to robil súkromný vlastník.

2022-2030 plánujeme

Zriadenie organizácie Mestský developer

Príprava projektu parkovacieho domu s verejným priestorom na teréne - Dom služieb

Príprava projektu nájomných bytov v kombinácii s vybavenosťou - Na Hôrke

Príprava projektu nájomných bytov v kombinácii s vybavenosťou - Diely Kmeťova

Po predĺžení pešej zóny schéma dostavby uličnej fronty Palárikova do pôvodnej polohy